

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізації:

- 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
- 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
- 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійні програми:

- Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
- Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
- Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія». – Одеса : ОНУ, 2023. – 16 с.

Розробники :

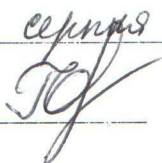
Секундант С.Г., д. філос. н., професор, професор кафедри філософії

Карпенко М.В., к. філос. н., доцент, доцент кафедри філософії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії

Протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Інна ГОЛУБОВИЧ

Погоджено із гарантом ОПІ Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

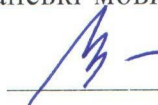
Інесса АЗАРОВА

Погоджено із гарантом ОПІ Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Олена ГРИГОРОВИЧ

Погоджено із гарантом ОПІ Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

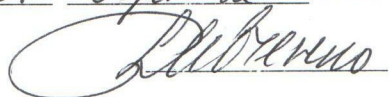

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2023 р.

Голова НМК

Галина ЛЕВЧЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 3	Галузь знань <u>03 – Гуманітарні науки</u> Спеціальність 035 <u>Філологія</u> Спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти: <i>Перший (бакалаврський)</i>	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		10 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	80 год.
Форма підсумкового контролю: <i>Іспит</i>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – роз'яснити специфіку філософського знання, ознайомити з головними поняттями, проблемами та функціями філософії, а також методами філософування; навчити здобувачів вищої освіти застосовувати філософські знання у повсякденному житті та у науці.

Завдання:

- роз'яснити специфіку філософського знання;
- роз'яснити функції філософії;
- дати уявлення про різні види філософського світогляду;
- дати уявлення про структуру філософії;
- ознайомити студентів з основними проблемами філософії;
- ознайомити студентів з основними поняттями філософії;
- ознайомити студентів з основними напрямками в філософії;
- ознайомити з основними методами філософування;
- ознайомити студентів з філософськими засадами різних наук;
- ознайомити з основними видами філософського аналізу;
- навчити студентів застосовувати філософські знання у повсякденному житті та в науковій роботі.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей:**

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПР 05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- різні види історичного знання;
- специфічні ознаки магічного, релігійного та філософського знання;
- основні функції філософії по відношенню до особистості;
- основні функції філософії по відношенню до наук;
- основні типи світоглядів;
- основні види цінностей;
- основні види філософських світоглядів;
- структуру філософії як науки;
- основні напрямки в філософії, їх переваги та недоліки;
- основні методи філософування;
- сутність та недоліки матеріалістичного світогляду;
- сутність та переваги ідеалістичного світогляду;
- основні поняття гносеології та їх філософські підстави;
- основні положення марксистсько-ленінської філософії та її головні недоліки;
- основні ознаки та стереотипи тоталітарної свідомості;
- філософські підстави критичного мислення;

вміти:

- добре орієнтуватися у філософській проблематиці;
- розрізняти різні історичні типи знання;
- відрізняти релігійне знання від магічного;
- відрізняти філософське знання від релігійного та наукового;
- виявляти різні типи світоглядів;
- виявляти різні види філософських світоглядів;
- критикувати світоглядні підстави філософських та наукових учень;
- виявляти гносеологічні підстави філософських та наукових учень;
- виявляти філософські напрямки та критикувати їх;
- застосовувати різні методи філософського аналізу;
- застосовувати різні методи філософування;
- критикувати основні положення марксистсько-ленінської ідеології;
- викривати та критикувати стереотипи тоталітарної свідомості.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Специфіка філософії як історичного типу знання

Тема 1. Магія як історичний тип знань. Відмінність сакральної магії від примітивної. Магічне мислення та світогляд. Міф та ритуал у сакральній магії. Уявлення про богів та безсмертя душі.

Тема 2. Релігія як історичний тип знань. Відмінність релігії від сакральної магії. Генеза релігійної свідомості. Специфіка релігійної рефлексії і релігійного знання. Головна мета і функції релігійного знання. Основні типи релігій і види релігійного світогляду.

Тема 3. Філософія як історичний тип знань. Виникнення філософського знання. Відмінність філософії від магії та релігії. Відмінність філософського знання від наукового. Специфіка філософської рефлексії.

Тема 4. Наука як історичний тип знань. Відмінність наукового знання від магічного та релігійного. Відмінність від філософії. Специфіка наукової рефлексії. Філософія і наука: проблема взаємодії.

Змістовий модуль 2. Основні функції філософії та її структура

Тема 5. Функції філософії відносно людини як особистості та фахівця. Психотерапевтична, аксіологічна, герменевтична, критична евристична та прогностична функції, світоглядна функція. Основні типи світогляду взагалі та філософського світогляду зокрема.

Тема 6. Функції філософії відносно інших наук. Гносеологічна функція філософії. Основні концепції істини. Скептицизм, догматизм та критицизм. Раціоналізм та емпіризм. Методологічна функція. Філософські передумови наукового знання. Стили мислення. Стили філософування. Філософія мови та її головні напрямки.

Тема 7. Функції філософії відносно суспільства. Суспільне значення філософії. Світоглядна функція філософії. Соціально-виховальна функція. Ідеологічна функція. Поняття ідеології. Політична система та політичний режим. Тоталітарне та правове суспільство та правова держава.

Тема 8. Структура філософії як науки. Метафізика як фундаментальна наука. Онтологія як розділ метафізики. Гносеологія та епістемологія. Філософська антропологія. Філософія науки. Філософія свідомості. Філософія мови. Філософська герменевтика. Соціальна та політична філософія. Історія філософії, логіка та теорія аргументації.

Змістовий модуль 3. Основні напрямки у філософії

Тема 9. Платонізм та аристотелізм як головні напрямки ідеалістичної філософії. Соціокультурні передумови виникнення ідеалізму. Обґрунтуваннях Платоном теорії ідей. Поняття істинного буття. Функції ідей і основні критерії існування ідей. Вчення Платона про людину та душу. Етика Платона та його вчення про державу. Критика Аристотелем теорії ідей Платона. Предмет метафізики та фізики Аристотеля. Етика та соціальна філософія Аристотеля.

Тема 10. Становлення матеріалізму як філософського напрямку. Натуралізм як світогляд та стиль філософування. Матеріалізм і прагматизм. Еволюція натуралістичних поглядів. Механістична філософія Нового часу. Соціальні та методологічні підстави виникнення матеріалізму.

Тема 11. Марксизм-ленінізм як система. Соціальні та теоретичні джерела марксизму. Діалектичний матеріалізм. Закони діалектики та методологія марксизму. Поняття матерії. Історичний матеріалізм. Вчення про суспільно-економічну формацію. Поняття базису та надбудови. Формаційна концепція розвитку суспільства. Вчення про соціальну революції та історичну місію пролетаріату.

Тема 12. Критика гносеологічних, методологічних та світоглядних підстав марксистсько-ленінської філософії. Сцієнтизм та редуccionізм марксистсько-ленінської філософії. Марксизм як ідеологія. Тоталітарний характер марксистської ідеології. Критика теорії суспільно-економічної формації. Критика вчення про класи та класову боротьбу.

Критика вчення про суспільно-економічний прогрес. Критика вчення про історичну місію робочого класу. Критика марксистсько-ленінського вчення про соціальну революцію. Критика вчення про експлуатацію. Антигуманний характер марксистської ідеології та експлуаторський характер радянської держави.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Специфіка філософії як історичного типу знання.										
Тема 1. Магія як історичний тип знань	7	2	-		5	8	1			7
Тема 2. Релігія як історичний тип знання, її відмінність від магії	7	2	-		5	8	1			7
Тема 3. Філософія як історичний тип знання, її відмінність від релігії.	8	2	1		5	7	1			6
Тема 4. Наука як історичний тип знання, її відмінність від філософії та магії.	8	2	1		5	7	1			6
Разом за змістовим модулем 1	30	8	2		20	30	4	-		26
Змістовий модуль 2. Основні функції філософії та її структура.										
Тема 5. Функції філософії відносно людини як особистості та фахівця	7	1	1		5	6				6
Тема 6. Функції філософії відносно інших наук.	7	1	1		5	7		1		6
Тема 7. Функції філософії відносно суспільства	7	1	1		5	7				7
Тема 8. Структура філософії як науки	7	1	1		5	7				7
Разом за змістовим модулем 2	28	4	4		20	27	-	1		26
Змістовий модуль 3. Основні напрямки у філософії.										
Тема 9. Платонізм і аристотелізм як головні напрямки ідеалістичної філософії.	8	2	1		5	9	1	1		7
Тема 10. Становлення матеріалізму як філософського напрямку.	8	2	1		5	8	1			7
Тема 11. Марксистсько-ленінізм	8	2	1		5	8		1		7

як система										
Тема 12. Критика гносеологічних, методологічних та світоглядних підстав марксистсько-ленінської філософії.	8	2	1		5	8		1		7
Разом за змістовим модулем 3	32	8	4		20	33	2	3		28
Усього	90	20	10		60	90	6	4		80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Філософія та релігія (Тема 3)	1	-
2.	Наука як історичний тип знання, її відмінність від філософії та магії (Тема 4)	1	-
3.	Функції філософії відносно людини як особистості та фахівця (Тема 5)	1	-
4.	Світоглядна функція філософії. Основні типи світогляду взагалі та філософського світогляду зокрема (Тема 6)	1	1
5.	Функції філософії відносно суспільства (Тема 7)	1	-
6.	Антична філософія. Основні стилі філософування (Тема 8)	1	-
7.	Платон. Діалоги «Федон» і «Теетет». Обґрунтування існування ідей та душі. (Тема 9)	1	1
8.	Становлення матеріалізму як філософського напрямку (Тема 10)	1	-
9.	Марксизм-ленінізм: ідеологія свободи, теорія і практика тоталітаризму (Тема 11)	1	1
10.	Микола Бердяєв. Філософія нерівності. Критика соціалізму, демократії та російської революції Л.фон Мізес. Критика марксизму-ленінізму (Тема 12)	1	1
	Разом	10	4

[1] – опрацювання лекційного матеріалу;

[2] – складання тематичного словника;

[3] – відповіді на питання для самоконтролю;

[4] – опанування уривків текстів (творів мислителів з даної теми).

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Магія і релігія як історичні типи знання. (Теми 1, 2) 1. Чому міфологія не є типом знання? 2. Магія як історичний тип знання. Чи є віра в бога і безсмертя душі ознакою релігії? Які цілі магічного ритуалу? 3. Магія і релігія. Передумови виникнення релігійної свідомості. Чим відрізняється релігія від магії.	7	14
2	Релігія і філософія як історичні типи знання (Теми 2, 3) Чому релігія потребує філософії? У чому специфіка філософії по відношенню до релігійного знання? Чому філософія ніколи не замінить релігію? Чим відрізняється релігійна рефлексія від філософської? Три рівня знання. Чому релігійне знання не може прогресувати без філософської рефлексії	7	6
3	Філософія і наука як історичні типи знання. (Тема 3, 4) Які цілі наукового знання? Що спільного у нього з магією? В чому різниця? У чому полягає специфіка філософії по відношенню до наукового знання? Чому наука завжди потребуватиме філософії?	6	6
4	Основні функції філософії (Тема 5) Критична функція філософії. Герменевтична функція філософії. Проблема розуміння та інтерпретації текстів. Переклад і проблема розуміння. Евристична функція філософії. Гносеологічна функція філософії. Методологічна функція філософії. Прогностична функція філософії. Аксіологічна функція філософії. Проблема цінностей. Види цінностей	5	6
5	Світоглядна функція філософії. (Тема 6, 9) Світогляд, його сутність і структура. Основні типи світоглядів. Основні види релігійних світоглядів (атеїстичні релігії, теїзм і деїзм, пантеїзм, панентеїзм, деміургізм і креаціонізм). Основні види філософського світогляду: натуралізм (досократики), прагматизм (Протагор, Дж. Дьюї), ідеалізм об'єктивний (Сократ, Платон і Арістотель) і суб'єктивний (Дж. Берклі), нігілізм (Горґій), скептицизм (етичний скептицизм епохи Еллінізму) , матеріалізм (метафізичний і діалектичний). Обґрунтування Платоном об'єктивного характеру ідей. Етичні аспекти філософії ідеалізму (Платон, І.Г. Фіхте)	10	13
6	Психотерапевтична функція філософії. (Тема 7) Індійська філософія. Проблема звільнення. Китайська філософія: конфуціанство та легізм. Стоїцизм, скептицизм і епікуреїзм. Філософія релігії і етика як складові частини практичної філософії	5	7
7	Гносеологічна функція філософії та проблема істини. (Тема 8) Проблема пізнаваності світу. Скептицизм і догматизм. Чим відрізняється скептицизм від агностицизму? Чим відрізняється методичне сумнів від радикального? Емпіризм і раціоналізм як гносеологічні напрямки. Підстави їх розмежування: Що є джерелом знання взагалі і достовірного знання зокрема? Їх	5	7

	відмінність у методології і в питанні про істину Проблема істини. Онтологічна концепція істини. Класична (кореспондентська) концепція істини і її критика. Прагматична концепція істини. Її переваги та недоліки. Когерентна концепція істини, її переваги та недоліки. Інтуїтивна концепція істини, її переваги та недоліки. Конвенціональна концепція істини, її сфера застосування, переваги і недоліки		
8	Соціальна функція філософії. (Тема 10, 11, 12) Ознаки тоталітарного, демократичного і правового суспільства. Що таке громадянське суспільство? Лібералізм і тоталітаризм як різновиду політичної філософії. Історичний матеріалізм. Вчення про суспільно-економічної формації. Що відноситься до базису. У чому причини зміни однієї формації іншою? Вчення про класи і класову боротьбу і його критика. Вчення про історичну місію робітничого класу і його критика. Вчення про революцію. Що нового вніс Ленін у вчення про революцію? Теорія трудової вартості і вчення про експлуатацію К. Маркса, його критика. Чому соціалізм був, є і залишиться найбільшим експлуататорським ладом. Марксизм-ленінізм: ідеологія свободи, теорія і практика тоталітаризму	15	21
	Усього	60	80

До самостійної роботи відноситься (за вибором викладача):

- опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
- на основі запропонованих робіт в списку літератури підготовка виступу, продемонструвавши вміння оперувати ключовими поняттями та ідеями, представленими в текстах;
- ознайомлення з біографіями видатних філософів та мислителів;
- написання філософського есе на запропонований викладачем текст, як опис проблемної ситуації;
- підготовка до виступу з експертною оцінкою теоретичних висловлень на тему семінару, спираючись на рекомендації викладача;
- підготовка до презентації самостійного дослідження.

9. Методи навчання

Словесні: лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія.

Наочні: мультимедійні презентації, демонстрація.

Практичні: виконання завдань самостійної роботи (підготовка рефератів, есе, доповідей).

10. Форми контролю і методи оцінювання

Протягом засвоєння навчальної дисципліни студенти мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони розподіляються таким чином:

- робота на семінарських заняттях (60 балів);
- захист реферату (10 балів);
- оцінювання есе (10 балів).

Підсумковий контроль: іспит, оцінюється максимум у 20 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС. У таблиці нижче наведено загальні критерії

оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Критерії оцінювання письмових завдань

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти правильно, повно, системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому цінні творчі ідеї.
85–89	B	добре	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C		Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	задовільно	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E		Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Оцінка	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуального завдання при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре 85 - 89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти	Виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання

	зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вмiє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вмiє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.
Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вмiє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вмiє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вмiє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Історичні типи знання. Чому міфологія не є типом знання?
2. Магія як історичний тип знання. Чи є віра в бога і безсмертя душі ознакою релігії? Які цілі магічного ритуалу?
3. Магія і релігія. Передумови виникнення релігійної свідомості. Чим відрізняється релігія від магії.
4. Філософія і релігія. Чому релігія потребує філософії? У чому специфіка філософії по відношенню до релігійного знання? Чому філософія ніколи не замінить релігію? Чим відрізняється релігійна рефлексія від філософської?
5. Три рівня знання. Чому релігійне знання вище філософського?
6. Філософія і наука. Які цілі наукового знання? Що спільного у нього з магією? В чому різниця? У чому полягає специфіка філософії по відношенню до наукового знання? Чому наука завжди потребуватиме філософії?
7. Основні функції філософії. Критична функція філософії.
8. Герменевтична функція філософії. Проблема розуміння та інтерпретації текстів. Переклад і проблема розуміння.

9. Аксиологічна функція філософії. Проблема цінностей. Теорії цінностей.
10. Світоглядна функція філософії. Світогляд, його сутність і структура. Основні типи світоглядів. Основні види релігійних світоглядів (атеїстичні релігії, теїзм і деїзм, пантеїзм, панентеїзм, деміургізм і креаціонізм).
11. Основні види філософського світогляду: натуралізм (досократики), прагматизм (Протагор, Дж. Дьюї), ідеалізм об'єктивний (Сократ, Платон і Арістотель) і суб'єктивний (Дж. Берклі), нігілізм (Горґій), скептицизм (етичний скептицизм епохи Еллінізму) , матеріалізм (метафізичний і діалектичний).
12. Обґрунтування Платоном об'єктивного характеру ідей. Етичні аспекти філософії ідеалізму (Платон, І.Г. Фіхте)
13. Психотерапевтична функція філософії. Стоїцизм, скептицизм і епікуреїзм. Філософія релігії і етика як складові частини практичної філософії.
14. Евристична функція філософії по відношенню до здібностей людини і наук.
15. Гносеологічна функція філософії. Проблема пізнаваності світу. Скептицизм і догматизм. Чим відрізняється скептицизм від агностицизму? Чим відрізняється методичне сумнів від радикального?
16. Проблема істини. Онтологічна концепція істини. Класична (кореспондентська) концепція істини і її критика. Прагматична концепція істини. Її переваги та недоліки. Когерентна концепція істини, її переваги та недоліки. Інтуїтивна концепція істини, її переваги та недоліки. Конвенціональна концепція істини, її сфера застосування, переваги і недоліки.
17. Емпіризм і раціоналізм як гносеологічні напрямки. Підстави їх розмежування: Що є джерелом знання взагалі і достовірного знання зокрема? Їх відмінність у методології і в питанні про істину.
18. Методологічна функція філософії. Філософія науки як розділ філософії. Філософія мови. Основні напрямки лінгвістичної філософії в Англії.
19. Прогностична функція філософії.
20. Соціальна функція філософії. Ознаки тоталітарного, демократичного і правового суспільства. Що таке громадянське суспільство? Лібералізм і тоталітаризм як різновиду політичної філософії.
21. Марксизм-ленінізм як ідеологічна течія. Його джерела та структура.
22. Критика філософських та методологічних принципів діалектичного матеріалізму
23. Критика принципів історичного матеріалізму.
24. Вчення про суспільно-економічної формації. Що відноситься до базису. У чому причини зміни однієї формації іншою?
25. Вчення про класи і класову боротьбу і його критика.
26. Вчення про історичну місію робітничого класу і його критика.
27. Вчення про революцію. Що нового вніс Ленін у вчення про революцію?
28. Теорія трудової вартості і вчення про експлуатацію К. Маркса, його критика. Чому соціалізм був, є і залишиться найбільш експлуататорським ладом.
29. Марксизм-ленінізм: ідеологія свободи, теорія і практика тоталітаризму. Тоталітарна сутність ідеології марксизму-ленінізму та ідеї «руського світу».

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
Поточний контроль на лекціях	2	2	4	2	5	10	2	3	6
Практичні заняття	8	1	8	8	3	24	8	1	8
Разом			12			34			14
Разом	60								
Оцінка самостійної роботи:									
Реферат				10	1	10			10
Есе							10	1	10
Разом	20								
Іспит	20								
Підсумкова сума балів	100								

Поточний контроль			Презентація самостійної роботи-дослідження (реферату, есе)	Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3			
12	34	14	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія». Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2023. 16 с.
2. Силабус курсу «Філософія».

14. Рекомендована література

Основна

1. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії : науковий посібник. Київ : Ін-т обдар. дитини НАПН України, 2017. 237 с.
2. Дахній А. Нариси історії західної філософії XIX-XX ст. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 448 с.
3. Основи практичної філософії: підручник / за ред. А. М. Лоя. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. 511 с.
4. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: навч. посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ: «Каравела»; Львів: "Новий світ-2000", 2016. 544 с.
3. Філософія: базовий підручник для студентів ВНЗ / кол. авторів за ред. Л.В.Губерського: Суліма Є.М., Кремень В.Г., Міхальченко М.І., Чайковський О.В. і др. Харків: Фоліо, 2013. 510 с. (із грифом МОН України).
5. Фюрст М., Трінкс Ю. Філософія: підручник/ Пер. з нім. Київ: «Дух-і-Літера», 2018. 330 с.

Додаткова

1. Бердяєв М. Філософія нерівності. URL : <http://banderivets.org.ua/prava-biblioteka-filosofiya-nerivnosti-mykoly-berdyayeva.html>
2. Ван дер Лінден М. «Західний марксизм» і Радянський Союз. Розділ V. URL: <https://vpered.wordpress.com/2023/05/04/linden-soviet-union-v/>
3. Ван дер Лінден М. «Західний марксизм» і Радянський Союз. Розділ VII. URL: <https://vpered.wordpress.com/tag/%D0%B7%D0%B0%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%81%D0%B8%D0%B7%D0%BC/>
4. Ван дер Лінден М. Соціалізм, якого не було. URL: <https://commons.com.ua/ru/socializm-yakogo-ne-bulo-marksistski-kritiki-radyanskogo-suspilstva/>
5. Вілков В. Діалектичний та історичний матеріалізм у структурі марксизму-ленінізму як філософського вчення й політико-ідеологічної доктрини. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія*. 2021. № 1(4). С. 113-139. <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2021/4-12/12>.
6. Дільтей В. Типи світогляду та виявлення їх у метафізичних системах. URL : https://pidru4niki.com/1506091337691/filosofiya/filosofiya_svitoglyad
7. Конфуцій. *Бесіди і судження*. Київ: Арій, 2022. 214 с.
8. Платон. Держава. URL : <http://litopys.org.ua/plato/plat11.htm>
9. Платон. Діалоги. URL : <https://moyaosvita.com.ua/filosofija/platon-fedon-korotkij-zmist/>
10. Секундант С.Г. Modus philosophandi: трансформація способу філософствування в давньогрецькій філософії. *Історія філософії як історія творчого мислення*. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2018. С. 34-88.
11. Шубін О.В. Марксизм як ідеологічна течія [Електронний ресурс]. *Енциклопедія історії України*: Т. 6 / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. Київ: Вид-во «Наукова думка», 2009. 790 с. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Markszizm_techiya

15. Електронні інформаційні ресурси

<http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. Вернадського

<http://lib-gw.univ.kiev.ua/> – Наукова бібліотека імені Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка

<http://www.filosof.com/ua/> – Наукова бібліотека Інституту філософії НАН України імені Г. Сковороди

<http://www.biblioteka.org.ua> – Українська електронна бібліотека

<http://lib.onu.edu.ua/> – Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

<http://journal.philosophy.ua/issues>. Журнал «Філософська Думка»